

అత్రతగా కడరు చింపాడు సుధాకర్. "హు! రే! ఎల్లండి నాకు ఇంటర్వ్యూ ... కంపెనీలో!" ఉత్సాహంగా చెప్పాడు. అందరూ సంతోషంగా చూశారు. సుధాకర్ పక్కనే కూర్చుని ఉన్న ప్రసాద్ — ఎదురింటి వా రబ్బాయి— "బెస్టాఫ్ లక్" అంటూ మిత్రుని భుజం చరిచాడు.

"ఈ శుభ సమయంలో అందరికీ స్వీటు" అంటూ పాకెట్ విప్పింది సుమతి. "ఇక రెండో వార్త వినండి! ఇందాకనే అఫీసుకి ఫోన్ చేసింది, ప్రెస్ లో పనిచేస్తున్న ఓ ఫ్రెండ్. మాలతి రిజిస్ట్రేషన్ వచ్చాయి." ఎక్స్ కోసం కాస్పెపు ఆగింది.

"సువ్వా, నీ వస్టెస్సు! త్వరగా చెప్పవే, తల్లీ!" విసుక్కుంది మాలతి.

"తమరో బి. ఎ. పస్ట్ క్లాస్ లో పాసయినట్లు తెలిసింది." అన్న మెంట్ పూర్తి చేసి చుట్టూ కొట్టింది సుమతి. "ఇదిగో బహుమతి!"

"అక్కా!" ఆనందంగా సుమతిని వా టే సు కు ర ది మాలతి. పాకెట్ విప్పుతూ "ఎంత బాగుందే చీర! ఈ టై ఏమిటి?" అంది.

"అది అన్నయ్యకోసం! అన్నయ్యా! ఇది చాలా లక్ష్మీ 'టై'టే. అది మేము

శ్యామల

కొని ఇంటర్వ్యూకి వెళితే దాని వశీకరణ తక్కిన లొంగని వాడు ఉండడట.

"అమ్మా! నీకూ ఓ గుడ్ న్యూస్. మామయ్య రేపు ఇక్కడికి వస్తున్నాడట— ఇందాక వాళ్ళ ఊతాయన ఒకరు కనిపించి చెప్పారు. వ్లాష్టగారూ! మీకూ ఉంది శుభ వార్త... వచ్చే వారం నించి స్వామి చిన్నయ్యా లెక్కర్స్ మొదలవుతాయిట మన ఊర్లో." అలిసిపోయినట్లు కూలబడింది సుమతి, తల్లి ఇచ్చిన కాఫీ అందుకుంటూ.

"నిజంగానే చాలా వార్తలు మోసు కొచ్చా వమ్మా!" చిరునవ్వుతో అన్నారు గోపాలరావుగారు.

"అందరికీ తెచ్చావు శుభ వార్తలు. నాకు తేరేమ!" వచ్చాడు ప్రసాద్.

"నీకా ... ఉండు, ఆలోచిస్తాను— ఏమయినా తడుతుందేమో?" జవా బిచ్చింది సుమతి. "అయినా, నీకు నేనేం శుభవార్తలు తేగల నబ్బా?"

"నువ్వే తీసుకురావాలి వా శుభ వార్త — ఇంకెవరికీ సాధ్యమవుతుంది?" అందరూ ఆ మాటలను హాస్యంగా తీసు

కున్నా, వాటిలోని శ్రేష్ఠిని సుమతి గ్రహించింది. అతని మనసు తన మీద లగ్నమయినట్లు అడసాతడసా మాచ

నలు ఇస్తున్నాడు — అనుకుంది.

మరునాడు అన్నలోబాటు స్టేషన్ కి వెళ్ళిన సుమతికి, మాలతికి అక్కడ ప్రసాద్ కనిపించాడు. రైలు కదిలాక ఇంటికి తిరిగి వస్తూంటే స్వేహితు రాలిని కలుసుకోవాలని వెళ్ళిపోయింది మాలతి. సుమతితో నిశ్శబ్దంగా కొంత దూరం నడిచాక ఉపాధాతం లేకుండా అన్నాడు ప్రసాద్: "సుమా! చిన్నప్పటి నుంచి ఎదు రెదురు ఇళ్ళలో పెరిగాం మనం. నువ్వు మా ఇంటికి వచ్చేయాలని వా కోరిక." కాస్పెపు ఏమీ మాటా డ లేదు సుమతి. "నేను ప్రాంక్ గా మాట్లాడితే ఏమీ అనుకోవుగా, ప్రసాద్? కోసం తెచ్చుకో నని ప్రామిస్ చేయ!"

"నువ్వు మనసు విప్పే మాటా డటమే నాకు కావలసింది. ప్రామిస్! సరేనా?" నవ్వుతూ సుమతి చేతిలో చేయి వేసి ప్రామిస్ చేశాడు.

"నీ జీతం వెలకు నాలుగు వందలు ఉంటుందేమో, ప్రసాద్? ఈ డబ్బుతో నువ్వు మీ ఆమ్మా, వాళ్ళగార్లని సపోర్ట్ చేయాలి. ఇద్దరు తమ్ముళ్ళ చదువులు పూర్తి కావాలి. చెల్లెలి పెళ్ళివ్వాలి. ఇన్ని బాధ్యతలు నీ జీతంతో నెరవేర్చట మంటే—" అర్హోక్తిలో ఆగింది సుమతి, అతని ముఖంలో మారుతున్న రంగుని చూస్తూ.

ప్రసాద్ కి ఆ మాటలు ఏదో అనమా నంగా తోచినా, ఇచ్చిన ప్రామిస్ కి కట్టు బడిపోయి నిగ్రహించుకొని అన్నాడు: "నాళ్ళగారికి పెన్షన్ ఉన్నది. పెద్ద తమ్ముడి ఎస్. ఎ. ఈ ఏటితో అయి పోతుంది. వాడికి ఉద్యోగం వస్తే బాధ్యతలు నాతో పంచుకుంటాడు."

"అదంతా నిజమే! కాని, నా కోరికలు వేరు, ప్రసాద్! తిండి, బట్టలకి, ఇంకా కనీస ముఖానికి వెతుక్కో నక్కర్లేని జీవితం పొందాలనేది నా ఆశ. నా కల లోని రాజకుమారుడు నన్ను కారులో కాకపోయినా, స్కూటర్ పై నయినా తిప్ప గలగాలి. ఇంకా అందమైన పూలతోట ఉన్న చిన్న బంగళా — ఇటువంటి కలతెన్నో!"

"నీ మనసు తెలియక అడిగాను, సుమా! క్షమించు. వస్తాను!" వక్క సున్న సందులోకి వెళ్ళిపోయాడు ప్రసాద్.

ఏదో తెలియని భావాలతో మనసు భార మవగా, నిట్టూర్చి నడక సాగించింది సుమతి.

"సుమా! అన్నయ్య ఉత్తరం రాశా డమ్మా." అఫీసు నించి రాగానే కూతు రుతో చెప్పారు గోపాలరావుగారు.

“అన్నయ్య అపీసులో కాలేజీ మిత్రులు దొకడు కలిశాడట — శ్రీరామ్ అనే అతను. నిన్ను అతనికి ప్రపోజు చేస్తే బాగుంటుందని రాశాడు. రేపు ఆదివారం శ్రీరామ్ నిన్ను చూడటానికి ఈ ఊరు వచ్చి, తిరిగి ఎల్లాండి వెళ్ళిపోతాడట ... ఏదో ఈ సంబంధం కుదిరి నీ పెళ్ళయిపోతే మాకు హాయిగా ఉంటుంది.”

“అంటే ఇప్పుడు మీకు భారంగా ఉన్నా సంతారా?” అలక గా అంది సుమతి.

అయన నవ్వాడు. “అవే మాటలవ్వూ? నేను రిటైరయిన ఈ ఏడాదిలో అన్నయ్యకి ఉద్యోగం దొరక్కపోతే ఉద్యోగం సంపాదించి, మమ్మల్ని ఆడుకున్నావు — నీవు భారం ఎలాగవుతావు? కాని, అడవిల్ల సంపాదన మీద ఆధారపడటం మాకూ చిన్నతనమే, కాలి!”

“మీరు అట్లా మాట్లాడితే నాకు నచ్చదు, నాన్నా! వెంచి పెడదేసి, చదువు చేప్పించినందుకు పెద్దతనంలో మమ్మల్ని అన్నయ్య అడుక్కొని కవిపెల్లు కొవ్వాలకాని, వేసు ఏదయినా సాయం చేస్తే అది మీకు చిన్నతనం అవుతుంది! అడవిల్లనీ, మగపిల్లవాడనీ—ఇంత భేదంగా ఎందుకు చూస్తారు?” అవేతంగా అడిగింది.

అంత అవేశానికి చిరునవ్వు పూదానంగా ఇచ్చా రాయన.

శ్రీరామ్ వచ్చి వెళ్ళాడు. ఇంట్లో అందరికీ వచ్చాడతను. మంచి ఉద్యోగం, చక్కని రూపు రేఖలు. అభ్యంతరం చెప్పడానికి ఏమీ లేదు. ఉన్న రెండెకరాల పొలము అమ్మివేసి, పదివేల వరకున్నా కట్టుం ఇచ్చి ఈ సంబంధం స్వీకరణకు కొవా అనుకున్నారు సరస్వతి, గోపాలరావు గారు. శ్రీరామ్ కి సుమతి నచ్చినట్లు, అతని ఊరికి వెళ్ళి తక్కిన విషయాలు అతని పెద్దలతో మాట్లాడవలసిందని తండ్రికి ఉత్తరం వ్రాశాడు సుధాకర్. ఆ ఉత్తరం సుమతికి చూపించారు గోపాలరావు గారు.

“అతను నాకు నచ్చలేదు, నాన్నా!” అశ్రుర్యంతో ఆ నాక్కయినారు అయన. కాస్తవటికి తెప్పరిల్లి, “ఎందుకని?” అని అడిగారు.

“అతనికి పెద్ద జీతం ఏమీ లేదు, నాన్నా! సీటీతో ఆ డబ్బుతో సుఖంగా ఉండలేమేమో?”

“సుమా! బాగా ఆలోచించుకోనే మాట్లాడుతున్నావా? లక్షాధికారులతో వియ్యం మండలానికి మనం లక్షాధికారులమా?”

“వా కోరిక, ఆశ అదే.” నిమిషం అగి అంది: “డబ్బు ఒక్కటే కారణం కాదు, నాన్నా! మేము మాట్లాడుకుంటున్నప్పుడు అతను మాటల్లో ఏదో విషయంలో అబద్ధం చెప్పాడు. తరవాత నేను గ్రహించాను అది అబద్ధమని. ఎందుకో అబద్ధం చెప్పే వ్యక్తిని నేను జీవితమంతా భరించలే ననిపించింది.”

అ రోజు సుమతి దూరపు బంధువు, వరసకి మేనమామ అయిన సత్యంగారు వచ్చారు వాళ్ళ ఇంటికి.

“మా అబ్బాయి శ్యామ్ కి అమెరికాలో పై చదువులకి సీటు, స్కాలర్ షిప్ వచ్చాయి. వచ్చే నెలలోనే ప్రయాణం. వెళ్ళిచేసి వంపించాలని మా ఆలోచన. వాడూ ఒప్పుకున్నాడు. సంబంధాలు చాలానే వస్తున్నాయి.” అంటూ చెప్పారు.

“మా సుమతికి వెళ్ళి చేయాలనే చూస్తున్నాం. అదృష్టం ఉంటే మన రెండు కుటుంబాలకి సంబంధం కుదురుతుందేమో?” అన్నది సరస్వతి.

“అయనతో మన మెక్కడ తూగ గలం, సరస్వతి? వాళ్ళకి ఆలోచనలు ఎప్పువేల మీద ఉన్నాయో?” అన్నారు గోపాలరావు గారు.

వివేకం తప్ప చేశానని ఒప్పుకోడానికి ఎవరూ సిగ్గుపడనవసరంలేదు. మనిషి విన్నటికన్న నేడు వ్యరింత వివేకంతు ఉన్నాడు.

—పిక్

సత్యంగారు నవ్వేశారు. “అన్నీ నచ్చితే కట్టుకాసుకల దేమంది, బావగారూ? పిల్లకి, పిల్లవాడికి అమెరికా వెళ్ళే ఛార్జీలు అవతలి వాళ్ళు పెట్టుకుంటే చాలని చూస్తున్నాం. అంతే! పది హేను వేలుకూడా అవదు. సుమతికేం బంగారు—బొమ్మ. మీరు ఆలోచించుకోని కుటుంబం చేస్తే అబ్బాయి వచ్చి చూసి వెళతాడు.”

ఆ రాత్రి తల్లికి చెప్పింది సుమతి: “అమ్మా! మామయ్యగారి అబ్బాయి శ్యామ్ ని చేసుకుంటే నేను బాగా డబ్బున్న కుటుంబంలోకి వెళ్ళే మాట నిజమే! కాని, పదిహేను వేల ఇన్నుదే నేను అక్కర్లేదనుకోనే సంబంధం నాకు అక్కర్లేదమ్మా. వాన్న పొలం అమ్మి లంచం (నేను కట్టుం అననమ్మా, లంచం అనే అంటాను!) ఇవ్వకపోతే నన్ను వెళ్ళి చేసుకోని మహాసుఖావుడని నేను చేసుకోలేను. చేసుకున్నా ప్రేమించలేను!”

కూతురి మొండితనం తెలిసిన తల్లి ఏమీ వాదించలేదు. “ప్రతి సంబంధం

లోను లోపాలు ఎంచుతావు. నీకు పెళ్ళి ఎలా అవుతుందే?” అని గొణిగింది.

సుమతి నవ్వేసింది. “పెళ్ళవకపోతే, హాయిగా ఇలాగే ఉంటానమ్మా! అంతేకాని, ఎవరో ఒకరిని చేసుకొని తరవాత బాధ వదుతూ ఉండలేను. అయినా, నేను కలలు కనే రాజకుమారుడు ఏదో ఒక రోజుకి రాకపోడు. కాకపోతే కాస్త ముందూ, వెనకూ — అంతే!”

సుమతికి తన సహోద్యోగి రాజేంద్రతో మంచి స్నేహం ఏర్పడింది. “మనం వెళ్ళిచేసుకుందాం” అని అతను అడిగిన రోజున ఆమె అశ్రుర్యపోలేదు. ఆలోచించి జవా బిస్తానన్నది. “అతనికి ఉను కొరుకునే డబ్బు, అస్త్ర ఉన్నాయి. కట్టుకాసుకల అక్కర్లేదన్నాడు కనక విశాల భావాలు ఉన్నాయని తెలుస్తున్నది. అందరితో సరదాగా కుటుంబం చేస్తూ స్నేహంగా ఉంటాడు. ఇంకా తనకు ఎందు కీ ఆలోచనలు? కాని ... కాని, “ఏనో” అనాలంటే ఏవో శంకలు. ఏదో బంకు. ముందుకి వేస్తే, తిరిగి వెనక్కి తినుకోగలిగే ఆడుగు కాదు. తన పెళ్ళయిపోతే అమ్మకి, వాళ్ళకి విశ్చింతగా ఉంటుంది. ఆ తర్వాత మాలికి వెళ్ళి చేయాలని వాళ్ళ ఆలోచన. తను ఎందుకీలా తాత్పరం చేస్తున్నది?”

మరునాడు అపీసులో రాజేంద్రని మామూలు ప్రెండ్ డ్యూటీతో కాక, ఇతనికి భార్య సంయతే ఎలా ఉంటుంది అనే ఆలోచనతో చూడబడింది అత్రయత్నంగానే. ఆ మధ్యాహ్నం ఎవరో ముసలాయన వచ్చి రాజేంద్ర గదిలో కూర్చుని మాట్లాడటం చూసింది. ఇంటర్వెలో అడిగింది: “అయన ఎవరు? అప్పుడప్పుడు వస్తూ ఉంటారు కదా?”

రాజేంద్ర జవాబిచ్చేలోపల మరొక మిత్రుడు అన్నాడు: “మీకు తెలియదా, సుమతిగారూ? రాజేంద్రని చిన్నతనంలో ఎత్తుకొని పెంచాడట. వాళ్ళ ఇంట్లో సర్వెంట్. ఇప్పుడు ఈ ఊర్లో ఉంటున్నాడట. రాజేంద్ర వద్దకు అడపాదడపా వచ్చి డబ్బు అడుగుతూ ఉంటే కాదనలేక ఇస్తా ఉంటాడు.”

చిన్ననాటి సర్వెంట్ ని ఇంకా గుర్తు పెట్టుకొని సాయం చేస్తున్న రాజేంద్ర బెదార్యానికి మెప్పుకోలుగా అతనివైపు చూసింది సుమతి. అతని ముఖంలో చిరునవ్వు ఉన్నా, కళ్ళు సుమతిని సూటిగా చూడటం లేదు. ఏదో అనుమానం తోచి తర్వాత ఒంటరిగా కలిసి వస్తున్నది వింటి అడిగింది, ఆ వృద్ధుడెవరి?

“ఏతో అబద్ధం చెప్పలేను, సుమతి! ఆయన వా తండ్రి. పల్లెటూర్లో ఉంటాడు. వాకు ఆ పల్లెటూరి పద్దతులు అలవాటుపోయి సచ్చక, అక్కడికి వెళితే హాయిగా ఉండడు. అందుకని ఎప్పుడూ వెళ్ళును. ఆయనే నన్ను చూడటానికి అప్పుడప్పుడు ఇక్కడికి వస్తాడు. చదువులాని ఆ పల్లెటూరి వ్యక్తిని తండ్రిగా నలుగురికీ పరిచయం చేయాలంటే మొహమాటం అనిపించి, ఆ విధంగా చెప్పాను వాళ్ళతో!”

భావోద్వేగంతో కాస్తేవు మాట్లాడలేక పోయింది సుమతి. “పిళ్ళదేవోభవ” అంటారు మనవాళ్ళు. దైవంగా చూడలేకపో పోనివ్వు. తండ్రిగా కూడా చెప్పుకోలేక పోయావంటే, జన్మ విచ్చిన తండ్రివి, తండ్రిగా చెప్పుకోవటానికి వెనకాదావంటే — ఎంత చిన్న మనసు ఏది!”

“సుమతి!” కోపంగా అన్నాడు రాజేంద్ర. “మేము ఆయన కేమీ తక్కువ చేయలేదు. ప్రతి వెలా డబ్బు సంపాదించాము, తెలుసా?”

నిరుపకా భాషి, మరేమీ మాట్లాడకుండా అక్కడినుంచి వచ్చేసింది సుమతి.

ఆ తర్వాత కొద్ది రోజులకి సుమతి వెళ్ళెలిలో చేస్తుంది “మాలో! నువ్వు వా పెళ్ళిలో వంతు పెట్టుకు కూర్చోవద్దే! వా మనసు వాకే అర్థం కావటం లేదు. ఎప్పుటికయినా వెళ్ళిచేసుకుంటూనో లేదో, చేసుకున్నా ఎవరిని చేసుకుంటానో వాకే తెలియకుండా అయోమయంగా ఉంది!”

ఆరు నెలలకే మాలికి తల్లి తండ్రులు చూసిన సంబంధం బుద్ధిగా చేసేసుకొని ఆనందంగా కావరానికి వెళ్ళిపోయింది. “నీది గులాబీ పూవు వంటి మొత్తని మనసు, మాలా! వెమ్మడికి, అమాయకతకి అంపాలవైన నువ్వు ఎవరిని చేసుకున్నా సుఖపడి, అతల్లి సుఖ పెట్టగలవు. దేవుడు కూడా నీకు బహుమతిగా మంచివాడిని ప్రసాదించాడు” అనుకుంది సుమతి, ముప్పట్లుగా ఉన్న జంటని చూస్తూ.

పెళ్ళయినాక మొదటి దీపావళికి ఇంటికి వచ్చిన కొడుకుతో, కూతురితో, అల్లాడితో ఇల్లు సందడిగా ఉంది. గుమ్మం దగ్గర నిలబడి అందమైన దీపాలను, నలుగురూ కాలానున్న టపా కాయలను చూస్తూ ఉన్నది సుమతి. ఎదురింటి గేలు వద్ద ప్రసాద్ నిలబడి ఉన్నాడు, తమ్ముళ్ళతో కలిసి ఏవో టపాకాయలు కాలాస్తూ. తనవి పెళ్ళి చేసుకోమని అతను అడిగి దాదాపు ఏడాది

ముద్దు మురిపెము

—ఎన్. ఆర్. వారుక్ (చిత్తూరు)

అయింది. ఇంకా ఎందుకు పెళ్ళిచేసుకోలేదో? తనపైన ప్రేమవల్లవేనా? ఆశ్చర్యంగా అనుకుంది.

ఆలోచనలో ఉండగానే ప్రసాద్ తల్లి స్టేటులో స్వీట్స్ తీసుకొనివచ్చి పరస్పతమ్మగారికి ఇచ్చింది. వండగల్లో పిండివంటలు ఇచ్చి పుచ్చుకోవటం వాళ్ళ కుటుంబంలో మామూలే. అవిడ చెవుతున్న మాటలు అనుకోకుండా మమతి చెప్పి వచ్చాయి.

“ప్రసాద్ కి బొంబాయిలో వేరే పెద్ద ఉద్యోగం చూశాడు మా అన్నయ్య. రమ్మని రాస్తే పెద్దతనంలో వాస్తవి విడిచి పెట్టి రాజేనంటూ రాసేశాడమ్మా! వాళ్ళ వాస్తవగారికి ఏదాదిక్రితం కుండపోటు వచ్చినప్పటినుంచి ఆలోచన

పరిగాలేదు కదా, వదినా? రెండోవాడు ఉద్యోగిగా వేరే ఉండొచ్చు కంటున్నాడు. మూడో వాడి చదువూ పై ఉండొచ్చే. ఇక తనూ వెళ్ళిపోతే వాళ్ళ వాస్తవి దిగు లులో మరీ దిగజారిపోతాడని ఆలా రాశాడు...”

రాజేంద్రకి, ప్రసాద్ కి ఎంత తేడా! మమతికి మనసులో పొగర కెరటాలవలె భావాల ఉన్నప్పుడు ఏగిరి పడుతున్నాయి.

అవిడ చెప్పుకుపోతూనే ఉంది: “ఈ మధ్యనే ప్రసాద్ కి, రెండో వాడికి సంబంధాలు వచ్చాయి. అమ్మాయి లిద్దరూ అన్నదమ్ముల పిల్లలట. చక్కగా ఉన్నారు. వదేసి వెలు కట్టాలు ఛాస్తమన్నారు. నేనూ ఆశపడిన మాట నిజమే. ఈ పెళ్ళిళ్ళు కుదిరితే ఆ డబ్బుతో మా

అభరుదాని పెళ్ళి చేయవచ్చని! ప్రసాద్ అసలు పెళ్ళికి ఒప్పుకోలేదు. రెండో వాడిని చేసుకోమన్నాడు, అమ్మాయివచ్చితే. కట్టుం తీసుకోవటానికిమాత్రం ఏళ్లే దన్నాడు. “ముగ్గురు అన్నలం కలిసి చెల్లెలి పెళ్ళి చేయలేమా? ఎవరితో డబ్బు తీసుకోవాలా! అని పోట్లాడాడు.”

ఎంతో అస్త్ర ఉన్న శ్యామ్ కట్టుం కావాలనుకున్నా, ఏమీ లేని ప్రసాద్ తన ఇంట్లో ఎవరూ కట్టుం తీసుకోవటానికి ఏళ్లేదన్నాడు!

“వాడి మనసు మమతి పైన ఉంది మా అందరికీ అనుమానం! ఎప్పుడు పెళ్ళిచేసుకుంటావని విగ్గడిసి అడిగితే— ‘మమతి పెళ్ళయిపోతే’ అన్నాడు.”

ప్రతి పుస్తక మూడ వాళే డ్రమలా ల్లాంటి పురుషులున్న ఈ తోకంలో ప్రసాద్ ఇంకా తన కోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు. స్కూటర్ లేదని, బంగలా లేదని తను కాదన్నది ఇతనినేనా? ‘ఎంతో తెలివైనదా వ్వునుకునే వేమ ఇంత మూర్ఖురాలినా?’ కలవరపడింది సుమతి.

మర్నాడు మువ్వాళ్ళు ఎదురింటికి వెళ్ళి వస్తున్న సుమతిని అడిగింది మాంతి హాస్యంగా: “అక్కా! ఏ కలలోని రాజకుమారుడు దర్శనమయే దెప్పుడు? అని రెప్పటికయినా కనిపిస్తా డంటావా?”

“చాలాకాలంగా కనిపిస్తూనే ఉన్నాడు, మాలా! నేనే గురించలేకపోయాను” అంటూ సుమతి వెనకగా వస్తున్న ప్రసాద్ వైపు చూసింది చిరునవ్వుతో. *